
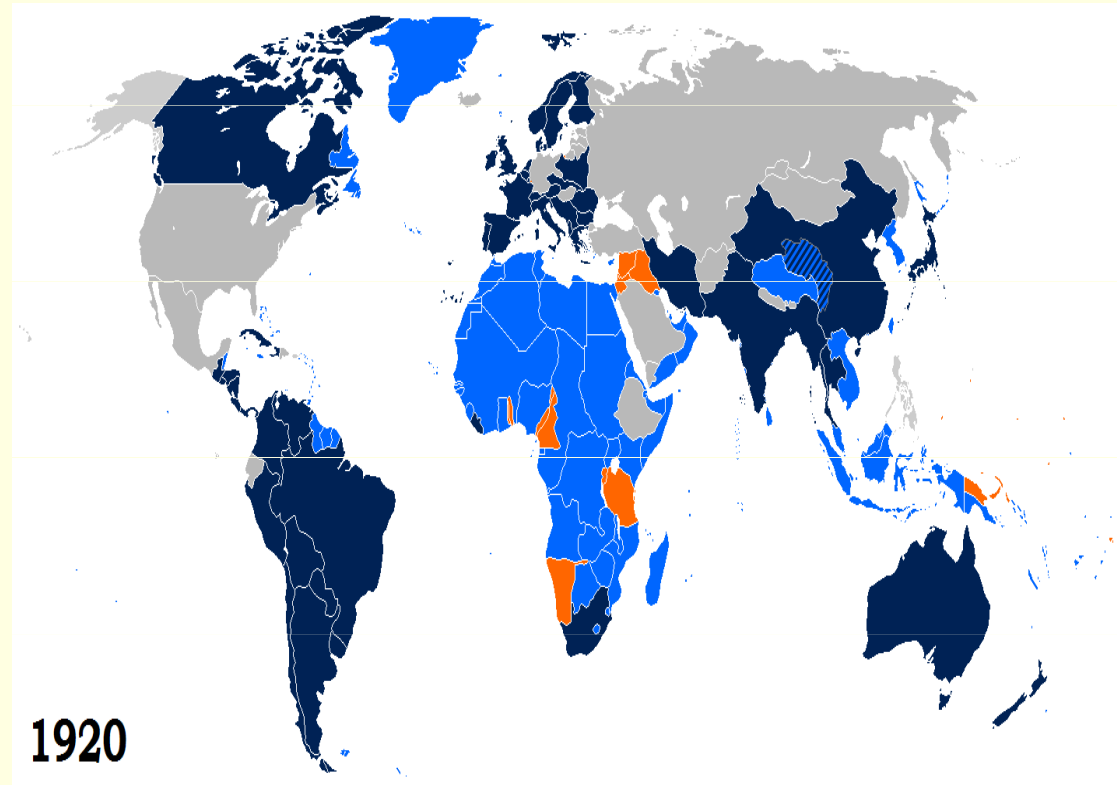
Od poválečné krize ke konjunktře

Hospodářský vývoj ve 20. letech

Versailleský systém

- Jeho základem se staly mírové smlouvy uzavřené po Velké válce.
- Územní revizi si částečně prosadilo jen Turecko pod vedením Mustafy Kemala.
- Garantem mírového uspořádání měla být nově vytvořená **Společnost národů** (bez účasti USA).
- Evropa jako celek vyšla z konfliktu hospodářsky oslabena.

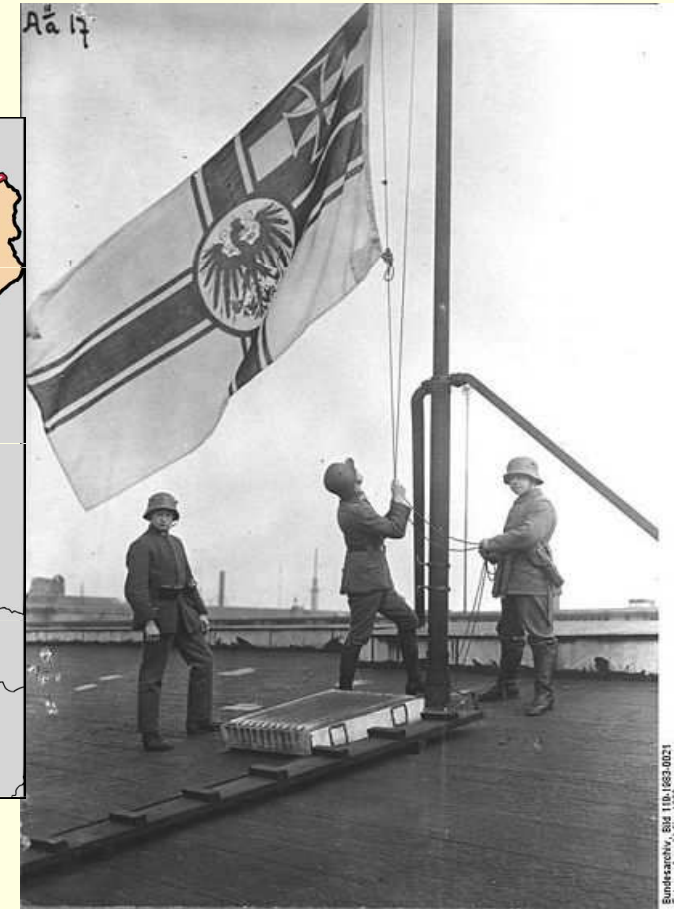
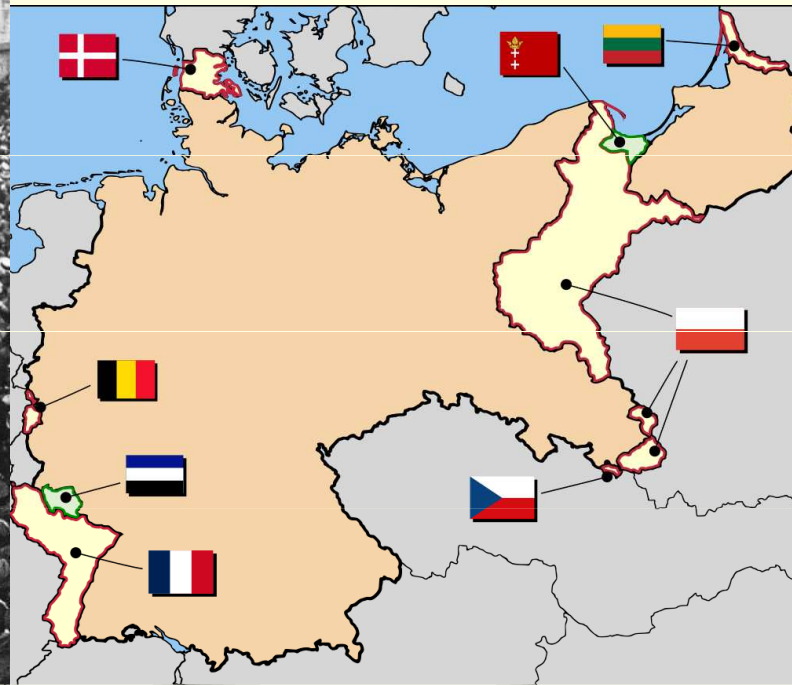

Poválečná krize

- Těžkosti po válce působil pokles produkce, nedostatek kapitálu a nutnost přechodu na mírovou výrobu.
- Na začátku 20. let výrobní podniky v řadě zemí postihly odbytové problémy, které byly prohlubovány sníženou koupěschopností obyvatelstva.

Německo - Výmarská republika

Krise v Německu

- Situaci zhoršila francouzská **okupace Porúří** jako reakce na neplnění německých závazků.
- Německá vláda vyhlásila pasivní odpor – stávkující dělníci byli podporováni státem a dostávali 2/3 mzdy.
- V důsledku masivního vydávání peněz nastala hyperinflace.

Hyperinflation v Německu

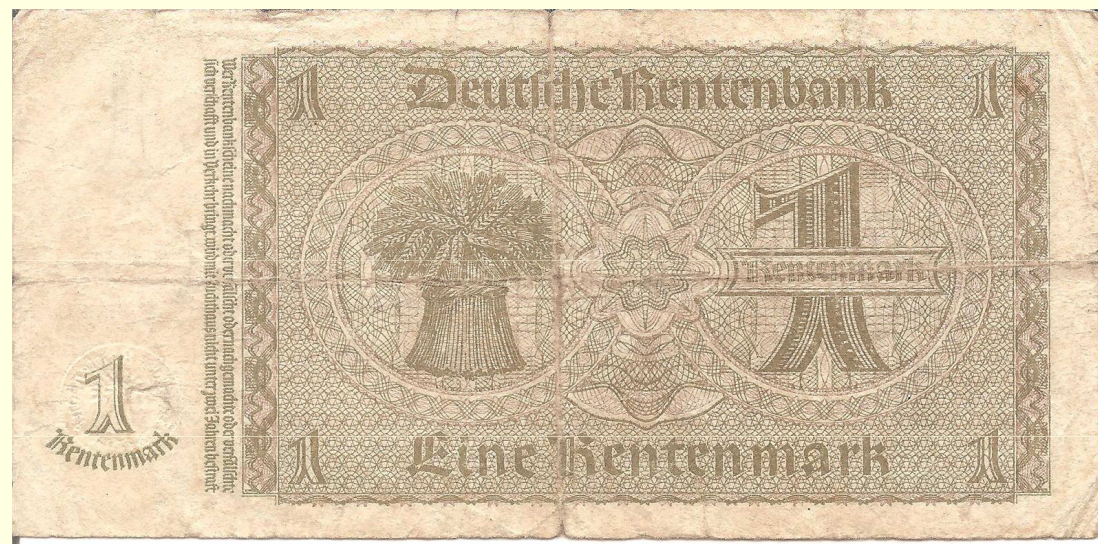
Vývoj kurzu německé marky

	1914	1919	1922	1923 (1)	1923 (8)	1923 (11)
1 dolar	4,2 M	14 M	191,8 M	18 200 M	4,6 mil M	4,2 bil M

Zdroj: MORAVCOVÁ, D. Výmarská republika. Problémy demokracie v Německu 1918-1932. Praha: Karolinum, 2006, 280 s. ISBN 80-246-1176-7, s. 91.

Řešení hyperinflace

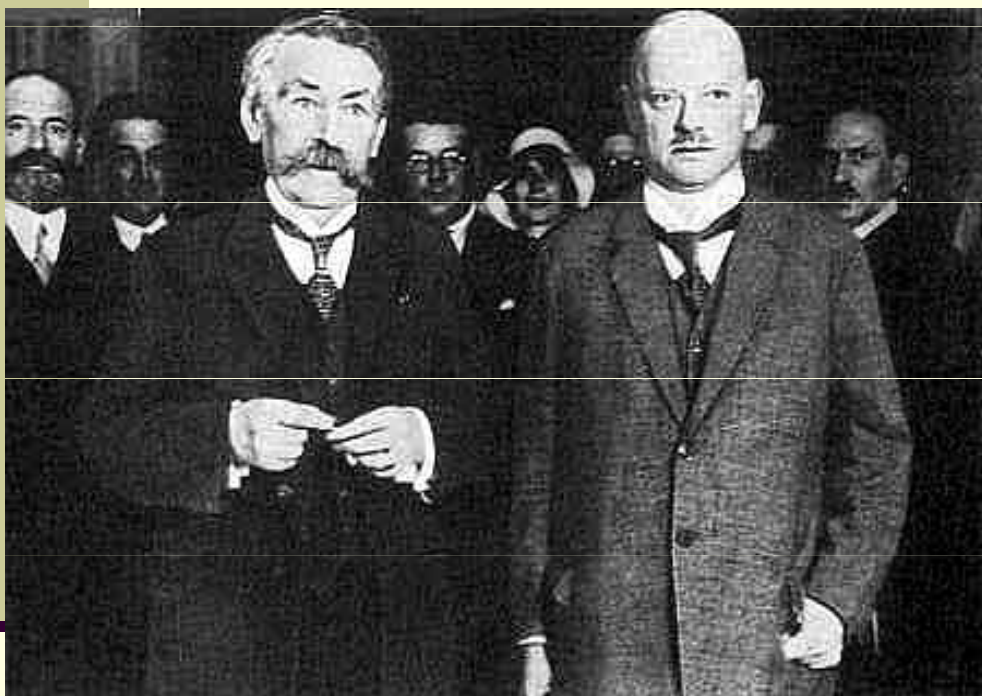
- Zavedení tzv. rentové marky, která byla kryta průmyslovým a pozemkovým vlastnictvím státu a dodatečnou garancí německých bank.
- V létě roku 1924 byla obnovena zlatem krytá říšská marka.

Druhá polovina 20. let

Francouzsko-německé sblížení

Zasloužili se o ně především ministři zahraničí **Briand** a **Stresemann**.

Výsledkem jejich aktivit byla **locarnská smlouva** – jejím výsledkem bylo garantování západních hranic Německa.

Později Briand navrhl plán evropské integrace.

Jednání o reparacích

- V roce 1924 byl přijat tzv. **Dawesův plán** nazvaný podle amerického bankéře. Plán upravoval výši ročních splátek a stanovoval způsob jejich splácení v návaznosti na plánovaný růst výkonnosti německé ekonomiky. Zahrnoval také mezinárodní půjčku a mezinárodní dohled.
- V roce 1929 byl schválen tzv. **Youngův plán**, podle něhož byla výše ročních splátek snížena, stejně jako jejich celková výše.

Konjunktura

- V letech 1924-1929 zažila většina vyspělých zemí opětovný hospodářský vzestup.

Hlavní rysy byly:

- Stabilizace měny
- Technologický rozvoj
- Růst průmyslové výroby
- Zlepšení životní úrovně

Typické tendence čs. ekonomiky ve 20. letech

- V ekonomice rostl podíl zahraničního kapitálu.
- Průmyslovou výrobu charakterizovala převaha lehkého průmyslu.
- Typickým trendem se stala postupující monopolizace.

- Byly prosazeny sociální reformy (úprava sociálního pojištění – mj. nová forma podpory v nezaměstnanosti – tzv. gentský systém).

Výše mezd a platů

- Průměrný měsíční plat úředníků v soukromé službě byl 1367 Kč

	Roční mzda v průmyslu (v Kč)
1921	8515
1923	5641
1929	7391

Průměrné ceny zboží a služeb (1928)

Druh zboží	Cena	Druh služeb	Cena
Chléb (kg)	3,40	Jízdné vlak (do 20 km)	4,40
Brambory (kg)	0,95	Jízdné - tramvaj	1,20
Mléko (1 l)	16,90	Vstupenka do kina	5,00
Vejce (ks)	0,85	Střihání vlasů	4,90
Pivo (l)	2,90	Pojištění dělnické	9,80
Oblek	689,33	Pojištění úřednické	45,00
Boty	100,83	Daňové zatížení	783,77

Zdroj: PRŮCHA, V. a kol. Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918-1992: 1. díl.období 1918-1945. Brno: Doplněk, 2004, 558 s. ISBN 80-7239-147-X.

Vybavení bytů (16 % mělo elektřinu a plyn, 56% jen elektřinu, 33 % vodovod do bytu, 18% koupelnu v bytě)

Mnichov v době vyhlášení I. světové války

- https://www.alexautographs.com/auction-lot/controversial-hitler-in-the-munich-crowd-photog_1C84FF98EF

1923 – „pivní puč“ fašistický pokus o převrat

Shrnutí

- Na začátku 20. let v Německu vypukla **hyperinflace**, způsobená také tištěním nekrytých peněz v době války.
- I díky mezinárodní pomoci se podařilo do jisté míry ozdravit německé hospodářství. **Dawesův a Youngův plán** snížily výši válečných reparací a upravily podmínky jejich splácení.
- Léta 1924-1929 byla ve znamení hospodářské konjunktury (stabilizace měn, technologický rozvoj, zvýšení životní úrovně).
- Typickými tendencemi vývoje československé ekonomiky ve 20. letech byl mj. růst zahraničního kapitálu, monopolizace ekonomiky, zavádění sociálních reforem, přetrvávající převaha lehkého průmyslu.